

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2017 m. kovo 6 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimučio Alechnavičiaus (kolegijos pirmininkas), Romano Kliškausko ir Dalios Višinskienės (pranešėja), teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kuriai atstovauja Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2016 m. kovo 8 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjos Eridanos Paltanavičienės skundą atsakovams Lietuvos valstybei, atstovaujamai Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kuriai atstovauja Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Marijampolės rajono apylinkės teismui (trečiasis suinteresuotas asmuo – Lietuvos Respublikos finansų ministerija) dėl teisėjo atlyginimo dalies priteisimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I.

Pareiškėja Eridana Paltanavičienė (toliau – ir pareiškėja) kreipėsi į teismą su skundu, prašydama priteisti solidariai iš atsakovų: 5 805,90 Lt atlyginimą už 129,3 val. darbą poilsio ir švenčių dienomis, nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2013 m. rugpjūčio 31 d. būdint pagal teismo pirmininkės patvirtintą grafiką, 60 282,86 Lt neišmokėtą darbo užmokestį; 5 proc. dydžio metinės palūkanas už teismo sprendimu priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo įvykdymo.

Pareiškėja paaiškino, kad ji yra Marijampolės rajono apylinkės teismo teisėja, kuri 2009–2013 metais budėjo pagal grafiką poilsio ir švenčių dienomis, tačiau už papildomą darbą jai nebuvo apmokėta, taip pat nebuvo kompensuota papildomų atostogų dienomis. Pagal Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo (toliau – ir Įstatymas) 6 straipsnį bendrosios kompetencijos teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareigūnės algos dydžio vienkartinė priemonė. Pareiškėja rėmėsi Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – ir Konstitucinis Teismas) 2011 m. vasario 14 d. nutarimu, kuriuo pripažinta, kad Įstatymo 6 straipsnio 1 dalis tiek, kiek ribojama teisėjų teisė gauti teisingą atlyginimą už viršvalandinį darbą, už darbą švenčių ir poilsio dienomis, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai (toliau – ir Konstitucija). Pareiškėjos teigimu, nesant specialaus įstatymo, turėtų būti taikomos Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – ir DK) nuostatos.

Pareiškėja, remdamasi Konstitucinio Teismo 2013 m. liepos 1 d. nutarimu, laikėsi pozicijos, kad jai nuo 2009 m. gegužės 1 d. iki 2013 m. rugsėjo 1 d. buvo nepagrįstai neišmokėta teisėjo atlyginimo dalis (60 282,86 Lt) dėl Konstitucijai prieštaraujančio teisinio reglamentavimo, kuriuo nei tris kartus buvo mažintas pareiginės algos koeficientas.

Atsakovas Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kuriai atstovauja Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, atsiliepiame į skundą prašė skundą atmesti, o jeigu teismo sprendimas bus palankus pareiškėjai, jo vykdymą atidėti.

Atsakovas, remdamasis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gegužės 9 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-677/2013, nurodė, kad dėl reikalavimo priteisti atlyginimą už darbą poilsio ir švenčių dienomis atsakovu turi būti teismas, kuriame pareiškėja dirba. Atsakovo teigimu, nėra pagrindo teismine tvarka tenkinti pareiškėjos reikalavimą priteisti 60 282,86 Lt neišmokėtą darbo užmokestį, nes prievolės įvykdymas bus sureguliuotas teisės aktu. Atsakovas atkreipė dėmesį, kad pareiškėja praleido ieškinio senaties terminą reikalavimams dėl darbo užmokesčio dalies, susidariusios nuo 2009 m. gegužės 1 d. iki 2010 m. rugsėjo 27 d., pareikšti, nes pagal analogiją turėtų būti taikomas 3 metų ieškinio senaties terminas, nustatytas DK 27 straipsnio 2 dalyje. Atsakovas paaiškino, kad pareiškėjos reikalavimas taip pat pažeidžia ir DK 301 straipsnį, pagal kurį darbo užmokesčio sumos priteisiamos ne daugiau kaip už 3 metus.

Atsakovas Marijampolės rajono apylinkės teismas atsiliepiame į skundą prašė bylą spręsti teismo nuožiūra.

II.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2016 m. kovo 8 d. sprendimu pareiškėjos Eridanos Paltanavičienės skundą tenkino iš dalies: priteisė pareiškėjai iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, 1 681,50 Eur atlyginimo kompensaciją; kitą skundo dalį atmetė.

Teismas nustatė, kad pareiškėja prašo priteisti atlyginimo kompensaciją už budėjimus poilsio ir švenčių dienomis bei sumažintą atlyginimo dalį dėl pasikeitusio reglamentavimo. Dėl darbo užmokesčio už darbą poilsio ir švenčių dienomis teismas pažymėjo, kad pareiškėjos skunde nurodyta reikalaujama priteisti suma atitinka Marijampolės rajono apylinkės teismo finansininkės patvirtintoje viršvalandžių, budėjimo poilsio ir švenčių dienomis lentelėje (toliau – ir lentelė), pagal kurią pareiškėja 2009 metais 24 val. savaitgaliais budėjo namuose, 2010 metais 36 val. budėjo namuose, 2011 metais 36 val. savaitgaliais budėjo namuose, 2012 metais 2,3 val. poilsio dienomis budėjo darbe, 23,3 val. budėjo namuose, 2013 metais 8 val. budėjo namuose, nurodytą sumą.

Teismas konstatavo, kad žurnalas, kuriame žymėti dirbti viršvalandžiai, parodo dirbtas valandas, kai buvo atvykstama į teismą, tačiau šis žurnalas nepatvirtina, jog pareiškėja dirbo savaitgaliais ar švenčių dienomis teisme visais budėjimų namuose atvejais, t. y. buvo iškviesta į teismą. Teismo vertinimu, budėjimus poilsio ir švenčių dienomis namuose patvirtina ir teismo pirmininko patvirtinti budėjimų grafikai. Teismas vadovavosi Marijampolės rajono apylinkės teismo finansininkės pasirašyta lentele, pagal kurią pareiškėjos nurodomu laikotarpiu ji 129,3 val. budėjo namuose, tačiau lentelėje nėra duomenų, kad pareiškėja būtų budėjusi teisme, o ne namuose. Teismas darė išvadą, kad dėl ginčo laikotarpiu galiojusio teisinio reguliavimo pareiškėja galėjo tikėtis apmokėjimo nuo 2009 metų pabaigos, tačiau pareiškėjai tokia kompensacija buvo išmokėta tik 2011 m. gruodžio mėnesį – 550 Lt. Teismas pažymėjo, kad nėra duomenų, jog pareiškėjai už budėjimus poilsio ir švenčių dienomis būtų suteiktos laisvos dienos, budėtos dienos nepridėtos prie atostogų.

Dėl atsakovo prašymo taikyti ieškinio senatį teismas nurodė, kad nagrinėjamu atveju apie savo teisių pažeidimą pareiškėja privalėjo sužinoti vėliausiai 2010 m. sausio mėnesį, kadangi jai 2009 metų pabaigoje nebuvo išmokėtas darbo užmokestis už 2009 metus poilsio dienomis dirbtas 24 valandas. Teismas pažymėjo, kad pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK)

1.130 straipsnio 2 dalį ieškinio senaties terminą nutraukia skolininko atlikti veiksmai, kurie liudija, kad jis pripažįsta prievolę. Teismas sprendė, kad pareiškėjai už darbą poilsio ir švenčių dienomis (viso 36 val.) 2011 metais iš viso išmokėta 550 Lt suma patvirtina, jog valstybė pripažino prievolę apmokėti už tokį darbą. Konstitucinis Teismas 2011 m. vasario 14 d. nutarime pasisakė dėl Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies neaiškios Konstitucijai, o tai sudarė pagrindą dalį darbo užmokesčio išmokėti. Dėl nurodytų aplinkybių teismas darė išvadą, kad ieškinio senaties terminas 2011 m. gruodžio mėnesį buvo nutrauktas ir todėl turi būti skaičiuojamas iš naujo nuo 2012 m. sausio mėnesio. Teismas konstatavo, kad pareiškėja ieškinio senaties termino nepraleido, nes ji skundą teismui padavė 2013 m. spalio 4 d. Teismas pažymėjo, kad šiuo atveju taip pat nėra pagrindo taikyti DK 301 straipsnio, kuris Konstitucinio Teismo 2014 m. gegužės 8 d. nutarimu buvo pripažintas prieštaraujančiu Konstitucijai.

Atsižvelgęs į tai, kad pagal DK budėjimas darbe ir namuose įeina į darbo laiką (DK 143 str. 1 d. 1 p.), teismas pažymėjo, jog sprendžiant dėl kompensavimo teisę už budėjimą pagal darbo grafiką, turi būti atsižvelgiama į DK 155 straipsnio 2 dalį, pagal kurią budėjimas įmonėje prilyginamas darbo laikui, o budėjimas namuose – ne mažiau kaip pusė darbo laiko. Šiuo atveju budėjimai namuose buvo įvertinti pusei darbo dienos darbo laiko, t. y. 4 val. už budėjimo dieną. Nagrinėjamu atveju darbo laiko trukmė, kaip tai nurodyta DK 144 straipsnio 1 ir 3 dalyse, pareiškėjai budint namuose, nebuvo viršyta. Įvertinęs DK 155 straipsnio 2 dalį ir 193 straipsnį, atsižvelgęs į pateiktus darbo laiko apskaitos dokumentus, teismas sprendė, kad pareiškėja poilsio ir švenčių dienomis dirbo po 4 val., už kurias turi būti sumokėta 1,5 vidutinio darbo užmokesčio kompensacija. Teismas nustatė, kad Marijampolės rajono apylinkės teismo pateiktoje lentelėje būtent taip ir skaičiuojama, tik minusuota išmokėta suma. Teismas nustatė, kad lentelėje pateikta bendra suma (5 805,90 Lt) gauta 1 valandos vidutinį atlyginimą padauginus iš 1,5, o konvertavus šią sumą sudaro 1 681,50 Eur. Teismas konstatavo, kad palūkanos šiuo atveju nepriteistinos, nes nenustatyta, jog už darbą švenčių ir poilsio dienomis teismas nemokėjo atlyginimo dėl savo kaltės, blogo darbo organizavimo ar kt. Teismo vertinimu, atsakovo byloje dėl apmokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis yra Lietuvos valstybė, todėl suma priteistina ne solidariai, o iš atsakovo Lietuvos valstybės.

Išnagrinėjęs pareiškėjos reikalavimą priteisti dėl pasikeitusio teisinio reguliavimo neišmokėtą darbo užmokesį (60 282,86 Lt), teismas darė išvadą, kad pareiškėjos patirtų praradimų kompensavimo mechanizmui jau esant nustatytam Įstatyme, nėra pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimą priteisti neišmokėtą darbo užmokesčio dalį teismo sprendimu.

III.

Atsakovas Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kuriai atstovauja Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, apeliaciniame skunde prašo pakeisti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2016 m. kovo 8 d. sprendimą ir sumažinti pareiškėjai Eridanai Paltanavičienei priteistą sumą iki 901,15 Eur.

Atsakovas paaiškina, kad jis sutinka su pirmosios instancijos teismo skundžiamo sprendimo dalimi, kuria buvo atmestas pareiškėjos reikalavimas dėl nuo 2009 m. gegužės 1 d. iki 2013 m. gegužės 31 d. susidariusios darbo užmokesčio nepriemokos priteisimo, ir ginčija pirmosios instancijos teismo skundžiamo sprendimo dalį tik dėl pareiškėjai priteistos sumos už darbą poilsio ir švenčių dienomis.

Atsakovas nurodo, kad pirmosios instancijos teismo išvada, jog Marijampolės rajono apylinkės teismo 2011 metais išmokėta 550 Lt suma pagal CK 1.130 straipsnio 2 dalį nutraukė ieškinio senaties terminą, yra visiškai nepagrįsta. Tinkamu atsakovu šios kategorijos bylose yra pripažįstamas ne konkretus teismas, kuriame dirba pareiškėjas, o Lietuvos valstybė, kuriai pagal bendras teisės aktų nuostatas atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o jai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 29 d. nutarimą Nr. 1054 atstovauja Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gegužės 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-1252/2014). Atsakovo teigimu, tai patvirtina, kad

Marijampolės rajono apylinkės teismo, kuris nėra valstybės atstovas, veiksmai negali būti prilyginami skolininko veiksams, nutraukiantiems ieškinio senaties terminą. Atsižvelgęs į tai, atsakovas laikosi pozicijos, kad pareiškėjai be pagrindo buvo priteista 1 275,24 Lt (369,34 Eur) suma už 2009 metus bei 1 419,12 Lt (411,01 Eur) suma už 2010 metus.

Atsakovas Marijampolės rajono apylinkės teismas atsiliepiame į apeliacinį skurdą prašo bylą nagrinėti teismo nuožiūra.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV.

Ši administracinė byla apeliacine tvarka nagrinėjama vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (1999 m. sausio 14 d. įstatymo Nr. VIII-1029 redakcija) (toliau – ir ABTĮ) normomis, galiojusiomis iki 2016 m. liepos 1 d., nes byla apeliacine tvarka pradėta nagrinėti iki įsigaliojo Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 pakeitimo įstatymas (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 pakeitimo įstatymo 7 str. 1 d., 8 str. 2 d.).

Nagrinėjamoje byloje iš esmės kilo ginčas dėl pareiškėjai Eridanai Paltanavičienei, kuri eina Marijampolės rajono apylinkės teismo teisėjos pareigas, 1 681,50 Eur neišmokėto darbo užmokesčio už darbą poilsio ir švenčių dienomis nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2013 m. rugpjūčio 31 d. bei 17 459,12 Eur darbo užmokesčio dalies, neišmokėtos nuo 2009 m. gegužės mėnesio iki 2013 m. gruodžio mėnesio dėl pareiginės algos (atlyginimo) koeficiento sumažinimo, priteisimo. Pareiškėja taip pat prašė priteisti 5 proc. dydžio metines palūkanas už teismo sprendimu priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo įvykdymo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino tik pareiškėjos skundo reikalavimą dėl 1 681,50 Eur darbo užmokesčio už darbą poilsio ir švenčių dienomis nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2013 m. rugpjūčio 31 d. priteisimo, t. y. iš atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, priteisė pareiškėjai 1 681,50 Eur kompensaciją. Atsakovas Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, apeliaciniame skunde prašo pakeisti šią sprendimo dalį, sumažinant pareiškėjai priteistą sumą iki 901,15 Eur, teigdamas, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai netaikė atsakovo reikalavimų ieškinio senaties pareiškėjos reikalavimui priteisti neišmokėtą darbo užmokesį nuo 2009 m. gegužės 1 d. iki 2010 m. rugpjūčio 27 d., ir vadovaudamasis CK 1.130 straipsnio 2 dalimi nustatė, jog skolininkas (Lietuvos valstybė) savo veiksmais pripažino prievolę. Atsakovas savo poziciją grindžia tuo, kad ne teismas, kuriame dirba teisėjas, yra tinkamas atsakovas, o Lietuvos valstybė, atstovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kuriai atstovauja Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Pažymėtina, kad apeliacinės instancijos teismui nepateikti apeliaciniai skundai, kuriais būtų ginčijamos kitos sprendimo dalys ar pirmosios instancijos teismo nustatytos aplinkybės, susijusios su pareiškėjos darbu švenčių ir poilsio dienomis (budėjimais) nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2013 m. rugpjūčio 31 d. bei jai nesumokėta 1 681,50 Eur darbo užmokesčio suma.

Nagrinėjant apeliacinio skundo argumentus ir vertinant pirmosios instancijos teismo išvados dėl ieškinio senaties netaikymo pagrįstumą ir teisėtumą pirmiausia pažymėtina, kad ieškinio senatis – tai įstatymų nustatytas laiko tarpas (terminas), per kurį asmuo gali apginti savo pažeistas teises pareikšdamas ieškinį (CK 1.124 str.). Šis terminas ne tik skatina nukentėjusiąją šalį operatyviai reaguoti į savo teisės pažeidimą, bet ir suteikia garantiją kitai teisinio santykio šaliai, jog po tam tikro įstatyme numatyto laikotarpio jos įgytos teisės negalės būti ginčijamos. Tikslus ieškinio senatį reglamentuojančių teisės normų aiškinimas ir taikymas yra itin reikšmingas, nes ieškinio senaties termino pasibaigimas reiškia asmens galimybių apginti savo teises per teismą ribojimą, kitaip tariant, teisės į priverstinį savo teisių įgyvendinimą praradimą, kuomet ginčo šalis reikalauja taikyti ieškinio senaties terminą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. vasario

11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-663-575/2015 ir kt.). Jeigu asmuo, žinodamas arba turėdamas žinoti apie savo teisės pažeidimą, į šį pažeidimą per visą ieškinio senaties termino eigą nereaguoja ir nereikia reikalavimų teisme, tai kita teisinio santykio šalis turi teisę pagrįstai tikėtis, jog toks asmuo arba apskritai atsisako savo teisės, arba nemano, jog jo teisė yra pažeista.

CK 1.131 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nuostata, kad ieškinio senaties termino pabaiga iki pareiškiant ieškinį yra pagrindas atnvesti ieškinį, pasibaigus ieškinio senaties terminui asmuo praranda teisę į priverstinį pažeistų teisių gynimą teismine tvarka. Ieškinio senaties terminas, kai atsiranda įstatymo nustatyti pagrindai, sustabdomas (CK 1.129 str.); ieškinio senaties terminas taip pat gali būti nutrauktas (CK 1.130 str.). Vienas iš ieškinio senaties nutraukimo pagrindų yra skolininko veiksmai, rodantys, kad jis prievolę pripažįsta (CK 1.130 str. 2 d.).

Šioje byloje nustatyta, kad pareiškėjai už darbą poilsio ir švenčių dienomis (budėjimus) nebuvo mokama nuo 2009 m. sausio 1 d. (išskyrus 550 Lt 2011 m. gruodžio mėnesį), o pareiškėja į teismą su skundu kreipėsi 2013 m. spalio 3 d. DK 27 straipsnis pareiškėjos skundo padavimo dieną nustatė 3 metų ieškinio senaties terminą ir tai, kad ieškinio senatai taikomos CK ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nuostatos, jeigu DK ir kituose darbo įstatymuose nėra specialių ieškinio senaties taikymo nuostatų. Ieškinio senaties termino eigos pradžios nustatymo taisyklių DK nereglamentuoja, tam taikytina CK 1.127 straipsnio 1 dalis, kurioje nustatyta, kad ieškinio senaties terminas prasideda nuo teisės į ieškinį atsiradimo dienos, o teisė į ieškinį atsiranda nuo tos dienos, kurią asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie savo teisės pažeidimą.

Pažymėtina, kad šaliai reikalaujant taikyti ieškinio senatį, teismas turi nustatyti, kada prasidėjo ieškinio senaties termino eiga. Pagal CK 1.127 straipsnio 1 dalį ieškinio senaties termino eigos pradžia siejama su subjektyviąja aplinkybe (asmens žinojimu ar turėjimu žinoti apie savo teisės pažeidimą), tačiau subjektyviojo kriterijaus negalima suabsoliutinti, nes kiekvienas asmuo turi rūpintis savo teisėmis ir operatyviai jų gynimu, kad nebūtų pažeistas teisinių santykių stabilumas (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-303-415/2015). Sužinojimo apie pažeistą teisę į teisingą apmokėjimą už atliktą darbą diena teismų praktikoje paprastai pripažįstama su darbo užmokesčių susijusių sumų išmokėjimo asmeniui diena (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. kovo 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-535/2014; 2014 m. gruodžio 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A³⁵²-1878/2014; kt.).

Pirmosios instancijos teismas šioje byloje nenustatė, kad pareiškėja apie pažeistą teisę į teisingą apmokėjimą už budėjimus sužinodavo kiekvieną mėnesį, ir laikėsi pozicijos, jog pareiškėja kiekvienų metų sausio mėnesį sužinodavo, jog jai nėra apmokėta už budėjimus praeitais metais. Teisėjų kolegija tokiai pozicijai pritaria.

Iš Marijampolės rajono apylinkės teismo pateiktos lentelės (b. l. 12–13) matyti, kad pareiškėjai buvo apskaičiuojamas atlyginimas už budėjimus poilsio dienomis 2009 m. gegužės, liepos ir lapkričio mėnesiais; 2010 m. sausio, vasario, balandžio ir liepos mėnesiais, tačiau atlyginimas nebuvo mokamas. Byloje nustatyta, kad Marijampolės rajono apylinkės teismas 2011 m. gruodžio mėnesį pareiškėjai išmokėjo 550 Lt. Marijampolės rajono apylinkės teismas atsiliepime į skundą yra nurodęs, kad Marijampolės rajono apylinkės teismo pirmininko 2011 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 3RV-48 pareiškėjai buvo paskirta ir išmokėta 550 Lt vienkartinė priemoka iš darbo užmokesčio ekonomijos, vadovaujantis Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi ir kt. (b. l. 104–106). Apeliacinės instancijos teismui buvo pateiktas įrodymas (Marijampolės rajono apylinkės teismo pirmininko 2011 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 3RV-48p kopija), iš kurio matyti, kad pareiškėjai buvo sumokėta vienkartinė priemoka iš darbo užmokesčio ekonomijos 550 Lt tik už 2011 metus ir nebuvo mokamas jai priklausantis atlyginimas už budėjimus 2009 bei 2010 metais.

Iš šioje byloje pateikto Marijampolės rajono apylinkės teismo pirmininko pavaduotojo 2009 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 1RV-19 patvirtimo Vienkartinį priemonių teisėjams Marijampolės rajono apylinkės teisme mokėjimo aprašo 11 punkto matyti, kad buvo nustatyta, jog vienkartinė priemoka paprastai turi būti išmokama kalendorinių metų gruodžio mėnesį. Teisėjų tarybos 2009 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 13P-71-7.1.2 buvo patvirtintas Pavyzdinio vienkartinį priemonių teisėjams mokėjimo tvarkos aprašas, kurio 11 punkte nustatyta, kad vienkartinės priemokos už

darbą poilsio ir švenčių dienomis išmokamos kalendorinių metų pabaigoje gruodžio mėnesį (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. sausio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-132-492/2017). Tai reiškia, kad pareiškėja šiuo atveju turėjo teisėtą pagrindą tikėtis gauti apmokėjimą už budėjimus kiekvienais metais tų metų gruodžio mėnesį, o ne kiekvieną mėnesį. Taigi pareiškėjai senaties terminas gauti atlyginimą už 2009 metų budėjimus prasidėjo 2010 m. sausio mėnesį, kai pareiškėja negavo atlyginimo už budėjimus 2009 metais, už 2010 metų budėjimus senaties terminas prasidėjo 2011 m. sausio mėnesio, kai pareiškėja 2010 m. gruodžio mėnesį negavo viso jai priklausančio užmokesčio.

Kadangi pareiškėja į teismą su skundu kreipėsi 2013 m. spalio 3 d., todėl darytina išvada, kad pareiškėja praleido ieškinio senaties terminą reikšti reikalavimą priteisti atlyginimą už budėjimus 2009 metais (1 275,24 Lt (369,34 Eur)) ir nėra praleidusi ieškinio senaties reikšti reikalavimą apmokėti už budėjimus nuo 2010 m. sausio mėnesio iki 2010 m. rugsėjo 27 d. Nors pareiškėja yra praleidusi ieškinio senaties terminą skundo reikalavimui priteisti atlyginimą už budėjimus 2009 metais (1 275,24 Lt (369,34 Eur)), o atsakovas prašė taikyti ieškinio senatį, pirmosios instancijos teismas, atsižvelgęs į tai, kad 2011 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 3RV-48 pareiškėjai buvo paskirta ir išmokėta 550 Lt, ir vadovaudamasis CK 1.130 straipsnio 2 dalimi, ieškinio senaties netaikė. Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad Marijampolės rajono apylinkės teismo išmokėjimas pareiškėjai 550 Lt 2011 metais nutraukė ieškinio senatį.

CK 1.130 straipsnio 2 dalis nustato, kad ieškinio senaties terminą nutraukia skolininko atlikę tam tikri veiksmai, kurie liudija, kad jis pripažįsta prievolę. Kokius skolininko veiksmus galima laikyti patvirtinančiais skolos pripažinimą ir nutraukiančiais ieškinio senaties terminą, priklauso nuo konkrečios bylos aplinkybių. Pažymėtina, kad tie veiksmai turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai patvirtinantys prievolės pripažinimą, t. y. tokie veiksmai, kad kreditorius suvoktų, jog skolininkas pripažįsta prievolę. Aplinkybė, kad skolininkas iki pasibaigiant ieškinio senaties terminui atliko veiksmus, liudijančius skolos pripažinimą, turi įrodyti kreditorius, kuris šia aplinkybe grindžia ieškinio senaties termino nutraukimo faktą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. balandžio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-178/2011).

Kaip jau minėta, byloje nustatyta, kad Marijampolės rajono apylinkės teismas pareiškėjai sumokėjo 550 Lt tik už budėjimus 2011 metais, pareiškėja byloje neteikė įrodymų, kad Marijampolės rajono apylinkės teismui atliekant minėtą mokėjimą atsakovas Lietuvos valstybė, kuri skiria pinigų teisėjų atlyginimams mokėti, pripažino prievolę mokėti pareiškėjai atlyginimą ir už budėjimus 2009 ir 2010 metais. Pažymėtina, kad kiekvienais metais Lietuvos Respublikos Seimas patvirtina valstybės biudžeto pajamas ir asignavimus. Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetinių finansinių rodiklių patvirtinimo 2010 m. gruodžio 9 d. įstatymu Nr. XI-1210 buvo patvirtintas 2011 metų valstybės biudžetas. Šio įstatymo 3 priedėlyje nurodyti Marijampolės rajono apylinkės teismui skirti asignavimai 2011 metams (iš jų ir darbo užmokesčiui). Pažymėtina, kad teismai yra asignavimų valdytojai (Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 127 str.). Šioje byloje nėra pateikti įrodymai, jog valstybė skyrė Marijampolės rajono apylinkės teismui asignavimus tam, kad Marijampolės rajono apylinkės teismas mokėtų pareiškėjai atlyginimą už budėjimus 2009–2010 metais, todėl nėra pagrindo teigti, kad atsakovas pripažino prievolę mokėti pareiškėjai atlyginimą ir už budėjimus 2009 ir 2010 metais.

Apibendrinant šioje byloje nustatytas bylos faktines ir teises aplinkybes, konstatuotina, kad byloje nėra jokio faktinio ir teisinio pagrindo nustatyti, jog buvo nutraukta ieškinio senatis ir pareiškėjai turi būti priteista ir už darbą švenčių ir poilsio dienomis (budėjimus) 2009 metais (369,34 Eur), taip pat sutikti su atsakovo pozicija, kad turi būti taikoma ieškinio senatis pareiškėjos reikalavimui mokėti atlyginimą už budėjimus nuo 2010 m. sausio mėnesio iki 2010 m. rugsėjo 27 d. Dėl to atsakovo apeliacinis skundas tenkinamas iš dalies, o pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeičiamas, sumažinant pareiškėjai priteistą 1 681,50 Eur kompensaciją iki 1 312,16 Eur, o kitą sprendimo dalį paliekant nepakeistą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 3 punktu (1999 m. sausio 14 d. įstatymo Nr. VIII-1029 redakcija), teisėjų kolegija

nutaria:

Atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kuriai atstovauja Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, apeliacinį skundą iš dalies tenkinti. Vilniaus apygardos administracinio teismo 2016 m. kovo 8 d. sprendimą pakeisti.

Prileistą pareiškėjai Eridanai Paltanavičienei iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, 1 681,50 Eur atlyginimo kompensaciją sumažinti iki 1 312,16 Eur (vieno tūkstančio trijų šimtų dvylikos eurų ir 16 euro centų).

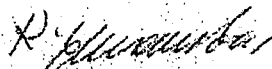
Kitą sprendimo dalį palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Laimutis Alechnavičius

Romanas Klišauskas

Dalia Višinskienė